

Hva klinger friskest? Ung nasjonalromantikk, gammel modernisme, eller selve møtene mellom tradisjonene?

Yr poesi og dødsforakt

CD samtidsmusikk

Ragnhild Hemsing, fiolin og hardingfele

Yr

Simax

1 2 3 4 5 6

Marianne Beate Kielland og Nils Mortensen

Veslemøy synsk av O.A. Thommessen

2L

1 2 3 4 5 6

Arne Nordheim, Oslo Filharmoniske orkester,

Epitaffio

1 2 3 4 5 6

Dirigent Rolf Gupta/
Jukka-Pekka Saraste og Marius Hesby, trombone

Ragnhild Hemsing har på sin platedebut stilt sammen hardingfeleslåtter med tre generasjoner komponister som alle har latt seg inspirere av folkemusikk. En fiolinsonate av Edvard Grieg er et nesten for opplagt valg, men hun og pianist Tor Espen Aspaas' nydelig uanstrengte tolkning forsvaret det fint.

Sparre Olsens gamle bygdeviser fra Lom er også godt spilt, men i seg selv litt tynne. Desto gledeligere da, at Hemsing med tittelverket «Yr» av Lasse Thoresen slår ut i blomst. Komponisten som i en rekke verk har vevet sammen norsk folkemusikk og klanger av fransk modernisme, kunne ikke vært mer velvalgt – eller omvendt: umiddelbart er det vanskelig å høre for seg en annen fiolinist gjøre stykket bedre.

Hemsings varme, lette tone kombinert med en ro og kraft vi kjenner igjen fra hardingfelespillet, gir glans i alle register, helt frem til den siste, ly-

se, lyse fløyende tonen. Jo, man kan bli yr av sånt.

Fengsler. I *Veslemøy synsk* stjeler Olav Anton Thommessen de fleste folketonenevendingene fra Grieg – kjærlig og kritisk på samme tid. Komponisten mener at Arne Garborgs *Haugtussa* fortjener status som europeisk klassiker, men at Grieg har redusert den i sin sangsyklus, når han bare skildrer Veslemøys ulykkelige kjærlighet. Thommessen har med ferden til Helheim, de groteske visjonene, samfunns-kritikken og dødsangsten.

Hans versjon tar to timer. Det kan høres dødsens ut, både for lytterne og for sanger Marianne Beate Kielland og pianist Nils Mortensen. Men de får virkelig Veslemøys synner og sorger til å stige levende frem for oss. Poesien, som – ifølge Grieg – i seg selv er musikk, blir båret av en stemme som er uvanlig renskåren og vakker, men også hvisker, gråter og snerrer så en gyser.

Thommessens fantasirike miks av eget språk og masse Grieg-sitater krever sitt – særlig i midtpartiet der Griegs sanger egentlig siteres for lenge. Jevnt over er sammenføyningene likevel både fiffige og fengslende. Og platen røsker like mye som den rører, det fortjener Veslemøy.

Digre klangbølger. Vårt modernistiske nasjonalikon Arne Nordheim røsker også, i fullt symfonisk format på *Epitaffio*. Det aller beste på denne platen, ja nærmest med Nordheim, er i mine ører nettopp tittelverket fra 1963. Her virker utforskningen av de klangerne som siden er blitt Nordheims signatur stadig ung og undrende, i hendene på Rolf Gupta og Oslo-Filharmonien nesten sensuell – som om landskapet fortsatt er uoppdaget. Samtidig fornemmer vi at nettopp avstand i tid og mange fremføringer bidrar til at verket er så gjennomlyst. «Canzona» fra noen få år

før, er også flott, selv det sletter litt på en melodisk stil som ikke skulle bli Nordheims sterkeste side. Det var det som karakteristiske klangerne hans – slagene på rørklokker, høye og metalliske dissonanser i strykere og fløyter, digre bølger av symfoniske krefter – som ble hans store styrke, og er brukt for hva de er verdt også i orkesterverk, som «Monolith» og «Adieu» fra 1990-tallet. I «Fonos» fra så sent som 2003, tilfører trombone-solisten – dyktige, velartikulerte Marius Hesby – noe tøft, småsint i forgrunnen. Resultatet er stilig, og matches med dybde i Oslo-Filharmonien, her under Jukka-Pekka Sarasates ledelse.

Alle solistene her – Marius Hesby, Ragnhild Hemsing og Marianne Beate Kielland – er strålende eksempler fra en musikergenerasjon som gyver løs på ny musikk med en herlig blanding av selvfølge og dødsforakt. Mer slikt!
ASTRID KVALBEIN

kunst og kultur

Mandag 19. september – søndag 25. september

GALLERI SVERDRUP

Georg Sverdrups hus. (Universitetsbiblioteket), Moltke Moes vei 39. Blindern History Forms My Revolution: Fire samtidskunstnere er invitert til å lage nye kunstverk til UiOs 200-årsjubileum. Åpningstider: mandag-fredag 9–18, lørdag 9–15. <http://www.uio.no/om/kultur/kunst/galleri-sverdrup/>

GALLERI TRAFØ

Lensmannlia 60, 1386 Asker. 17.09.–16.10. Kunsthallen: Terje Roalkvam Kuben: Agnete Erichsen Prosjektrommet: Sesial Nord www.galleritrafo.com

GALLERI VOKSENÅSEN

Ullv. 4, Voksenkollen, Oslo. t. 909 67 883. «Observasjoner» salgsutstilling. Sverre Bjertnæs - Timon Botez - Steve Joy - Magne Rygh - Johannes Vemren Rygh - Arne Samuelsen - Teppo Valkama - Hilde Vemre. Galleriet er åpent hver dag i hotellets åpn.tid. www.kulturkonsept.no

HOLE ARTCENTER

Tlf. 928 88 150. Presenterer Ingrid A. Tronstad, maleri og Riri K. Green, keramikk, grafikk. 3. sept.–5. okt. 2011. Salgsutstilling. Åpent torsdag-søndag kl. 12–17. Kafé, 30 min. fra Oslo. www.holeartcenter.com

HORTEN OG BORRE KUNSTFORENING

Falkenstenv. 29, tlf. 917 32 510. Tove Jensen - Michael Hillkirk, male14.09.–2.10.2011. Åpent: tors. 18–20, lør., søn. 12–15.

INTERIØR-GALLERIET

Øvre Slottsgate 17, Oslo. T. 22 33 40 40. VICTORIA MARY TALBOT, OLJEMALERIER OG AKVARELLER. Åpn.tider: Mand.–fred. 10–17, lørdag 10.16. www.interior.as

KUNSTNERFORBUNDET

Galleri for samtidskunst, Kjeld Stubs gate 3 (v/Rådhuset). ÅPNING TORSD. 15.9. KL. 18: Mari Slaattelid, maleri. Bertil Greging, maleri. Ulla-Mari Brantenberg, glasskunst. Åpent hv. 11–17, torsdag 11–18, lørdag 11–16, søndag 12–16, mandag e. avtale. www.kunstnerforbundet.no

KUNSTVERKET GALLERI

Tromsøgata 5B, Oslo. Tlf. 23 23 41 50 Ledende i formidling av Nordisk samtidsgrafikk. Inger Sitter, Ørnulf Opdahl, Per Fronth, Kjell Nupen, Håkon Bleken, Frank Brunner, Morten Krogvold, Lars Elling, Terje Resell, Runi Langum, Per Kleiva m.fl. Mandag-onsdag 11–16 (etter avtale), torsdag 11–18, fredag 11–17, lør 11–16. STORT NYTT NETTGALLERI: www.kunstverket.no

RÅDHUSGALLERIET

Oslo Rådhus, inng. sjøsiden. Utstillingsåpning fred. 23. sept. kl. 18. Astrid Reinertsen. Salsutst. 23.9.–9.10. Åpent hverd. kl. 12–18, lørd. 11–16, søn. 12–16. Tlf. 400 48 369. Se også: www.tjomeskunstsalong.no

TJØMES KUNSTALONG

Tollbugt. 27, 0157 Oslo. Inng. Øvre Slottsgt. Separatutstilling malerier «Minor» Roar Kjærstad. 17.–27. sept. Hverdager 10–17, lørdag 10–15. www.tjomeskunstsalong.no

TRAFØ PÅ TØYEN

Hovenveien 1. 10 på... har kunstutstilling på kulturhuset Trafo 17.–25. september. Helg 12–16, hverdager 14–17. www.tjomeskunstsalong.no

VESTFOSSEN

KUNSTLABORATORIUM Fabrikkgata 11. «SKRIK» en utstilling om frykt fra 8.5 – 2.10. 2011, kl. 11–18. Galleri Star viser utstillingen KJARTAN SLETTE MARK hver dag kl. 12–17. www.vestfossen.com

GAUSTAD MUSEUM

Oslo Universitetssykehus Sognsvannsveien 21, bygg 11. Tlf. 22 92 35 00. Åpent onsdager kl. 11.30–14.00 eller etter avtale.

BLAAFARVEVÆRKET

«Malerkongene» Anders Zorn og Odd Nerdrum: «Dans i lys og skygge» Lin Utzon: «Troll har ingen alder» Fra Kittelsen til Joel Miller. 21. mai–25. september. Tirsdag-lørdag kl. 11–17, søndag kl. 11–18. Mandag stengt. www.blaa.no

MUSEER

ELVERUMKUNSTGALLERI og NORSK SKOGMUSEUM

Åpning av felles utstilling av Inger-Johanne Brautaset lørdag 24. september. Norsk Skogmuseum kl. 13. Solørveien 151, Elverum. Elverum Kunstgalleri kl. 15. St. Olavs gt. 10, Elverum. www.skogmus.no www.elverum-kunstgalleri.no

KISTEFOS-MUSEET

3520 Jevnaker. Tlf. 61 31 03 83. Velkommen til Kistefos-Museet! Vi holder åpent tir.–søn. 10–17 frem til 9. oktober I kunsthallen er årets utstillinger Marc Quinn med utstillingen *All of Nature Flows Through Us*. Kistefos-Museet kan også tilby skulpturpark, industrimuseum og en historisk utstilling om Randsfjordkonflikten. Museumsbutikk og kafé finnes også på museumsområdet. www.kistefos.museum.no

MUNCHS HUS

Edvard Munchsgt. 25, Åsgårdstrand. Tlf. 48 24 11 89/48 22 92 98. Edvard Munch og Åsgårdstrand: Slik han levde og steder han malte. Omvisning i Munchs lykkehus. Sept.: Åpent lørdag og søndag, kl. 11–18. Muligheter for gruppeomvisninger og vandring i Munchs landskap utenom åpningstiden.

MUSEET ULLEVÅL UNIVERSITETSSYKEHUS

Oslo Universitetssykehus. Åpent: tirs. og tors. kl. 12–14. Grupper etter avtale www.laagdalsmuseet.no

VEIEN KULTURMINNEPARK

Ringveien 112, Hønefoss. Tlf. 32 14 10 70/994 73 910. Museum - utstilling - langhus - gravfelt. Butikk - kafé. Tirsdag-søndag 11–16. www.hringariki.no

GALLERI DET GYLDNE SNITT, Erik Anker

MUNCHS HUS

